

Fővárosi Ítéltábla

4.Pf.20.524/2021/3.

A Fővárosi Ítéltábla az M. Nagy és Társai Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe; ügyintéző: felperesi jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt I.r. felperes (I.r. felperes címe) I. rendű, II.r. felperes (II.r. felperes címe) II. rendű és III.r. felperes (II.r. felperes címe) III. rendű felpereseknek – a alperesi jogi képviselő neve kamarai jogtanácsos által képviselt alperes (alperes címe.) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. február 24. napján meghozott 68.P.24.650/2016/104-I. számú ítélete ellen az alperes részéről 105. és 106., az I. rendű felperes részéről 107. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, az I. rendű felperes javára vagyoni kártérítésként megítélt összeget 399.913 (háromszázkilencvenkilencezer-kilencszáztizenhárom) forintra, a nem vagyoni kártérítésként megítélt összeget 5.000.000 (ötmillió) forintra és kamataira, a II. rendű felperes részére megítélt tőkeösszeget 2.000.000 (kétmillió) forintra és kamatára, a III. rendű felperes részére megítélt tőkeösszeget 500.000 (ötszázezer) forintra és kamatára leszállítja. Az alperesnek a II. és III. rendű felperes felé a perköltség fizetési kötelezettségét mellőzi.

Ezt meghaladóan az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest 120.000 (egyszázhuszezer) forint, a II. rendű felperest 20.000 (húszezer) forint, a III. rendű felperest 20.000 (húszezer) forint másodfokú részperköltséget fizessen meg 15 napon belül az alperesnek.

A le nem rótt 1.921.144 (egymillió-kilencszázhuszonegyezer-egyszáznegyvennégy) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek a 2013. szeptember 4. napján elszenvedett közlekedési balesetből eredő káraik megtérítésére terjesztettek elő keresetet az alperessel szemben a gépjármű-kötelező felelősségbiztosítási törvényre alapítottn.

[2] Az alperes helytállási kötelezettségét nem vitatta, azonban a keresetet elutasítani kérte. Hivatkozott az I. rendű felperes közrehatására, amelynek folytán kármegosztást tartott alkalmazandónak. Az egyes vagyoni kárigényeket jogalapjában, illetőleg összecszerűségében vitatta.

[3] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek vagyoni kártérítésként 514.297 forint tőkét és 2018. január 1-jétől számított késedelmi kamatát, valamint nem vagyoni kártérítés címén 7.000.000 forintot és 2014. június 26-tól számított késedelmi kamatát. A II. rendű felperes részére nem vagyoni kártérítésként 5.000.000 forint és 2016. március 10-től számított késedelmi kamatai, valamint 317.500 forint perköltség, míg a III. rendű felperes részére nem vagyoni kártérítés címén 3.500.000 forint és 2016. március 10-től számított késedelmi kamatai, továbbá 222.250 forint perköltség megfizetésére marasztalta az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest 300.000 forint perköltség alperes javára való megfizetésére, továbbá az állam javára 265.238 forint előlegezett költség és 692.250 forint eljárás illeték megfizetésére. Kötelezte az alperest 309.492 forint állam által előlegezett költség megfizetésére. Megállapította, hogy 807.750 forint eljárás illetéket az állam viseli. Rendelkezett az előzetes végrehajthatóságról.

Az ítélet indokolása értelmében 2013. szeptember 4. napján az I. rendű felperes motorkerékpárral közlekedve közúti balesetet szenvedett el, amelyet egy érvényes felelősségbiztosítással nem rendelkező személygépjármű okozott, amely, ezért a kárt a 2009. évi LXII. törvény 27. §, 28. §, 35-36. § alapján az alperes köteles megtéríteni. Az elsőfokú bíróság nem vitás tényként rögzítette, hogy az elsőbbségi helyzetben, sebességtúllépéssel haladó I. rendű felperes, mint motoros úgy szenvedett balesetet, hogy az ugyanazon az útról vele szemben balra lekanyarodó személygépjármű az elsőbbségadási kötelezettségét megsértette. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az elsőbbségadásra kötelezett személygépjármű vezetője nem biztosította az I. rendű felperesnek az elsőbbséget, mellyel veszélyhelyzetet hozott létre és amelyet az I. rendű felperes a sebesség-túllépés miatt nem tudott elhárítani. Az elsőfokú bíróság a KRESZ 31. § (5) bekezdésének rendelkezései, valamint a 6/1998. BJE Jogegységi Határozatban kifejtettek és a büntetőeljárásban meghallgatott tanúvallomásokra, a beszerzett igazságügyi szakértői vélemények megállapításaira alapozva azok mérlegelésével megállapította, hogy a személygépjármű vezetője az általa ismert útszakaszon jó látási körülmények és jó útviszonyok mellett, a forgalmi helyzetből eredő akadályozottság nélkül haladt az érintett útszakaszon. A balra kanyarodás végrehajtásához elsőbbséget kellett adnia a vele szemben egyenesen közlekedő I. rendű felperesnek, aki a motorral, lakott területen kívül haladva, kivilágítva, a megengedett legnagyobb sebességet ugyan túllépve közlekedett, azonban a személygépjármű vezetője bár észlelte a motorost és azt is, hogy egyenesen elsőbbségi helyzetben legalább 90 km/h megengedett sebességgel érkezhett, megkezdte a kanyarodást. Az I. rendű felperes 100-110 km/h sebességgel haladt és a bizalmi elvre is tekintettel, valamint elsőbbségi helyzetéből adódóan arra kellett számítania, hogy az elsőbbségadásra kötelezettek az elsőbbséget

megadják részére és biztonságosan áthaladhat a kereszteződésen. Az elsőfokú bíróság az alperesnek az I. rendű felperes közrehatására felhozott indokokat megalapozatlannak találta, különösképpen hangsúlyozta, hogy az elsőbbségadási kötelezettség nem függ az elsőbbségi helyzetben lévő másik jármű sebességétől. A baleset létrejöttében annak volt szerepe, hogy a személygépjármű vezetője elsőbbségadási kötelezettségének nem tett eleget, és úgy kezdte meg a balra történő bekanyarodást, hajtott rá a forgalmi sávokat elválasztó felezővonalra, hogy a vele szemben elsőbbségi helyzetben közlekedő motorkerékpárnak nem biztosította az elsőbbséget, amellyel veszélyhelyzetet hozott létre, amit az I. rendű felperes a sebességtúllépés miatt nem tudott elhárítani. Mindezek mérlegelésével arra a megállapítása jutott, hogy az alperes az I. rendű felperes teljes kárát köteles megtéríteni. Az I. rendű felperes a balesetből eredő keresetvesztesége mint vagyoni kára megtérítését kérte. Az elsőfokú bíróság részletesen kifejtette, hogy ezen igényt elévülési időn belül érvényesítette, azonban a Ptk. 280. § (3) bekezdése alapján 2016. április 1-jétől érvényesíthette alappal a követelését. Az orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy 89%-os munkaképesség csökkenést szenvedett el a felperes a baleset során, és a balesetet követően már azt a munkát, amelyet a baleset előtt végzett, nem tudta, illetőleg nem tudja ellátni, mely részben a baleseti sérüléseiből, részben az amnéziájából is adódik. A Ptk. 356. § (2) bekezdés, 357. § (1) és (2) bekezdés, az 1/2006. (V. 22.) PK vélemény, valamint PK 35. számú állásfoglalásban kifejtettek alapján az I. rendű felperesnek a károsodást megelőző egy évben elért havi átlagjövedelme a rokkantsági ellátás, valamint alperesnek az adott időszakra jövedelemveszteség címén történt teljesítése elszámolásával határozta meg az alperes által térítendő jövedelemveszteséget. 2016. évre 2016. április 1. és december 31. közötti kilenc hónapban a társadalombiztosítási járulékkal csökkentett elérhető jövedelmet 3.245.004 forintban, az I. rendű felperes tényleges munkabér jövedelmét járulékokkal csökkentve 1.090.221 forintban, a rokkantsági ellátást – bruttósítva – 1.591.451 forintban, az alperesi teljesítést 361.245 forintban elszámolva, 202.087 forint megfizetésére kötelezte az alperest. 2017. évre vonatkozóan a járulékokkal csökkentett elérhető jövedelmet 4.326.672 forintban, a járulékokkal csökkentett munkabér-jövedelmet 1.647.911, a bruttósított rokkantsági ellátást 2.187.969 forintban, az alperes ez évi 332.112 forint teljesítését elszámolva, 158.680 forintra marasztalt. 2018. évre ugyanilyen elszámolás mellett 4.326.672 forint elérhető jövedelem, 1.580.453 forint munkabér-jövedelem, 2.260.577 forint bruttó rokkantsági ellátás és 332.112 forint alperesi teljesítés mellett 153.530 forintra marasztalta az alperest. 2019. év vonatkozásában azonos elszámolás és figyelembeveendő adatok mellett azt állapította meg, hogy ezen időszakra a keresetveszteség címén az alperes többet teljesített, ezért fizetési kötelezettséget nem állapított meg. Így 2016. április 1. és 2019. december 31. közötti időszakra jövedelemveszteségként mindösszesen 514.297 forintban határozta meg az alperes által fizetendő összeget. Ezt meghaladóan, a jövőre nézve is az I. rendű felperes nem bizonyította a jövedelemveszteség felmerülését, ezért a keresetet elutasította. Mindhárom felperes nem vagyoni kártérítési igényénél értékelte a szakvéleményeket, a felek előadását és a személyiségi jogi jogsértést, melyek alapján az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 20.000.000 forintban állapította meg, az alperesi teljesítés elszámolásával 7.000.000 forintra marasztalt, a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 5.000.000 forintban állapította meg és ezen összeg megfizetésére marasztalta az alperest, a III. rendű felperes nem vagyoni kártérítését 5.000.000 forintban állapította meg és az alperesi teljesítés elszámolásával 3.500.000 forintra marasztalt. A perköltségről a Pp. 81. §-a alapján határozott, az I. rendű felperes pernyertességét 35%-ban határozta meg, míg a II. és a III. rendű felperes teljes egészében pernyertes lett. A felperesek egymás közötti elszámolásával arányosítva határozta meg a fizetendő eljárási illeték összegét. Az állam által előlegezett költségekről az egyes felperesek által érvényesített kártérítési összegek figyelembevételével meghatározott

arányban és a pernyertesség pervesztesség figyelemmel rendelkezett. Az ügyvédi jogtanácsosi munkadíj tekintetében is a pernyertességet vette figyelembe.

[4] Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű felperes és az alperes élt fellebbezéssel.

[5] Az I. rendű felperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, részére nem vagyoni kártérítés jogcímén 20.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest, valamint kérte mellőzni az illeték viselésében való marasztalását. Hangsúlyozta, hogy a munkaképesség csökkenésének mértéke a memóriavesztése, a készségeinek elvesztése, az életvitelének mindezzel együtt járó kényszerű radikális megváltozása olyan fokú sérelem, amely a megítéltnél magasabb összegű nem vagyoni kártérítést alapoz meg. Hangsúlyozta életvitelének alapjaiban történt megváltozását, így különösen a gyógyulási folyamatot, az éveket, amelyeket erre kellett fordítania, a mozgásszervi sérüléseit, többszörös csonttöréseit, az évekre visszamenőleges teljes amnéziát, amely a munkájára is kihatott, továbbá a nem gyógyítható látássérülését, a folyamatos kettőslátását, valamint, hogy térlátása megszűnt. Az agysérülése következtében a személyisége is megváltozott, készségeket veszített el, intelligenciája kimutathatóan csökkent, a családja is széthullott, a házasságukat nem tudták fenntartani, a hivatását, társadalmi státuszát is elvesztette a baleset következtében és így az egzisztenciális helyzete is alapvetően megromlott. Utalt a bírói gyakorlatra. A perköltségben való marasztalást a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján támadta, a követelését nem tartotta nyilvánvalóan eltúlzottnak és a perlekedése sem volt nyilvánvalóan rosszhiszemű, az igénye nyilvánvalóan nem volt eltúlzott. Részleges költségmentesség iránti kérelmet is előterjesztett, illetékviselés alóli mentesülésére irányulóan a Pp. 86. § (2) bekezdésére is hivatkozással. Rámutatott arra is, hogy a kiemelkedő összegű illeték viselése súlyos hátrányt okoz, amelyet a nem vagyoni kártérítésből tudna csak fedezni, amely alapvetően az őt ért sérelmek kompenzálására szolgál.

[6] Az alperes a fellebbezésében az ítélet megváltoztatását kérte és a perköltség mérséklését. A fellebbezése az I. rendű felperes 20% mértékű közrehatásának megállapítására az 561.329 forint összegű túlfizetésüknek a lejárt jövedelempótló járadék összegébe beszámítására, az I. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés elutasítására, a II-III. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés mérséklésére és a III. rendű felperes esetében a teljesítése figyelembevételére irányult. A fellebbezését pontosította, melynek alapján az ítélet megváltoztatását arra tekintettel kérte, hogy megítélése szerint az I. rendű felperes közrehatott 20%-ban a baleset bekövetkeztében, mert a megengedett meghaladó sebességgel közlekedett és a szakvélemények mérlegelésével megítélése szerint időben elkerülhető lett volna az I. rendű felperes vészfékezésével a baleset. Egyebekben hivatkozott a 6/1998. BJE 2. pontjára is. Az I. rendű felperes lejárt jövedelempótló járadéka vonatkozásában a fellebbezését egyrészt arra alapította, hogy a mindenkor bruttó összegeket kell a számítás alapjául venni, tehát miután a kifizetett összegeket terhelő adót is kártérítésként téríti meg a szövetség, a teljes bruttó összeg tekintendő kártérítési összegnek. Elsődleges kérelme az I. rendű felperes lejárt jövedelempótló járadéka vonatkozásában, hogy a közrehatás miatt a megítélt bruttó 1.723.189 forintot 20%-kal kérte csökkenteni, azaz 344.638 forinttal, az így kapott lejárt jövedelempótló járadék összesen 1.378.551 forint. Miután a mai napig 2.558.143 forintot teljesített e jogcímen az I. rendű felperes részére, bruttó 1.179.592 forint túlfizetésben van és ezen túlfizetett lejárt járadék beszámítását kérte.

Másodlagosan az I. rendű felperes jövedelempótló járadéka vonatkozásában a megítélt bruttó 1.723.189 forint járadék elismerésével miután bruttó 2.558.143 forintot teljesített e jogcímen, túlfizetett bruttó 834.954 forint beszámítását kérte. E körben hivatkozott az 1/2011. PJE határozatra, és egyúttal csatolta a túlfizetését alátámasztó banki kivonatok másolatát. Előadta, hogy az ítélet alapján bruttó 514.297 forintot megfizetett az I. rendű felperes részére az előzetes végrehajthatóság okán, mely összeget tartalmazza az általa eddig összesen megfizetett bruttó 2.558.143 forint. A túlfizetett lejárt járadék összegét túlfizetés okán az I. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés összegébe beszámítani kérte elsődleges kérelme alapján és amennyiben ennek nem ad helyt az ítéltábla, akkor másodlagos kérelme szerinti beszámítást kért. Az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítését is támadta fellebbezéssel, további 2.000.000 forintot elismert, míg ezt meghaladóan elutasítást kért és amennyiben az ítéltábla a közrehatásra vonatkozó kérelmének helyt ad, úgy a közrehatás értékelését is kérte a nem vagyoni kártérítésben. A II. rendű felperes nem vagyoni kárának összegét ugyancsak vitatta, mivel a házasság felbomlott és új kapcsolatot létesített, így 1.000.000 forintot látott a nem vagyoni hátrányok kompenzálására alkalmasnak, és így a megítélt további 4.000.000 forint elutasítását, illetve a közrehatásra vonatkozó kérelmének helyt adás esetén ennek értékelését is kérte a nem vagyoni kártérítés körében. A III. rendű felperes nem vagyoni kártérítésének összegét támadta ugyancsak fellebbezéssel, előadva, hogy perindítást megelőzően 1.500.000 forintot megfizetett, melyen felül további 500.000 forintot elismer, míg ezt meghaladóan elutasítást kért, illetve a közrehatásra vonatkozó kérelmének helyt adás esetén annak értékelését is kérte. Egyebekben előadta, hogy a rendelkező részben tévesen került megállapításra a nem vagyoni kártérítés összege a III. rendű felperes részére, mivel a 3.500.000 forint összegű igényből 1.500.000 forintot teljesített.

[7] Az I. rendű felperes fellebbezése nem, az alperes fellebbezése részben alapos.

[8] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján – a felek tárgyalás tartása iránti kérelme hiányában – tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezések megalapozottságát.

[9] Az alperes a 105. sorszám alatt előterjesztett az ítélet megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása iránti, ún. jogfenntartó fellebbezését megváltoztatta, 106. sorszám alatt a fellebbezését akként tartotta fenn és akként kérte az ítélet megváltoztatását, hogy az I. rendű felperes 20 % mértékű közrehatásának megállapítását, összesen 561.329 forint túlfizetése beszámítását kérte a lejárt jövedelempótló járadék összegébe, továbbá az I. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés elutasítását, a II. és III. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés csökkentését és a III. rendű felperes esetében a teljesítése figyelembe vételét kérte, míg ezt meghaladóan az ítélet helybenhagyását. Hiánypótlási felhívást követően 111. sorszám alatt kiegészítette a fellebbezését, a kármegosztást meghaladóan az I. rendű felperes jövedelempótló járadéka vonatkozásában 1.179.592 forint, illetve 834.954 forint túlfizetése beszámítását kérte, másodlagosan a nem vagyoni kártérítésbe is. A II. rendű felperes javára megítélt összeget 4.000.000 forint erejéig elutasítani kérte. A III. rendű felperes javára megítélt összeget, az általa elismert és részben teljesített összesen 2.000.000 forintot meghaladóan kérte elutasítani.

[10] Mindezekből következően az alperes 105. sorszám alatt előterjesztett fellebbezéséhez képest 106. sorszám alatt a fellebbezését megváltoztatta, már csak részben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását. A Pp. 228. § (4) bekezdésére tekintettel a Pp. 247. § (2) bekezdése érvényesült ezért a továbbiakban. Az alperes 106. sorszám alatt már beszámítani kért 561.329 forint túlfizetést a jövedelemveszteségbe, ami az elsőfokú bíróság által jövedelemveszteségként megítélt 514.297 forintra tekintettel lényegében a vonatkozásban elutasításra irányuló fellebbezésnek volt tekinthető. Ehhez képest 111. sorszámú beadványában az alperes módosította a fellebbezését, részben meg nem engedett módon a 106. sorszámú fellebbezéséhez képest többlet kérelme volt, ami meg nem engedett fellebbezés kiterjesztést jelent és már többszörös összeg beszámítását is kérte nemcsak a jövedelemveszteségbe, hanem a nem vagyoni kártérítésbe is. Az alperes az elsőfokú eljárásban – bírói felhívásra – előadást tett teljesítéseire, azonban ténylegesen beszámítási kifogást nem terjesztett elő az elsőfokú eljárásban. Az a tény, hogy az alperes által jövedelemveszteségre megjelölt teljesítést a felperes elszámolás tárgyává tette, figyelemmel a felek között az elszámolás módjában fennállt eltérő álláspontra, egyéb kifejezett alperesi nyilatkozat hiányában nem eredményezhette beszámítási kifogás előterjesztését. A Pp. 247. § (3) bekezdés a másodfokú eljárásban két esetben teszi lehetővé a beszámítási kifogás előterjesztését, mely feltételek a jelen esetben nem álltak fenn. Az ellenfél, azaz az I. rendű felperes nem ismerte el a beszámítási kifogást. Az alperes nem az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően lejárt összeget kívánt beszámítani. Az elsőfokú ítéletben foglalt 514.297 forint teljesítése az előzetes végrehajthatóságon alapult, amely a Ptk. 297. § korlátaira tekintettel a jelenlegi beszámítást nem alapozhatta meg, figyelemmel arra is, hogy a jelen fellebbezési eljárás tárgya az elsőfokú ítélet felülbírálata. Mindezek alapján az alperes beszámítási kifogásának eljárásjogi feltétele nem állt fenn, azt érdemben a másodfokú bíróság nem bírálhatta el.

Az ítéltábla megjegyzi, hogy az alperes nemcsak a perrel érintett károkra teljesített, amelyek elszámolása a fentiekén túlmenően azon okból sem volt lehetséges a jelen perben, hogy a per tárgyát nem képezték.

[11] Az alperes fellebbezéssel a jogalapot az I. rendű felperes közrehatására alapítottan támadta.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként megalapozott következtetést vont le a kártérítési felelősség teljes fennállására. Az elsőfokú bíróság helytállóan és részletesen fejtette ki, hogy az I. rendű felperes közrehatása miért nem volt megállapítható és ezért mely indokok alapján nem volt helye kármegosztásnak. Azt maradéktalanul osztotta az ítéltábla. Az alperesi fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá: Nem vitásan az I. rendű felperes elsőbbségi helyzetben közlekedett motorkerékpárral. A baleset helyszíne egyenes útszakasz, ahol a megengedett sebesség 90 km/óra volt. Az I. rendű felperes ezt meghaladó sebességgel közlekedett, azonban a 90 km/óra sebességhez képest a 100-110 km/óra tényleges sebessége nem oly mértékben eltúlzott, hogy az elsőbbségadásra kötelezett, kanyarodó gépjármű vezetője részére megtévesztő lett volna. A szakértői vélemény értelmében sem volt megtévesztésre alkalmas a sebességtúllépés. A szakvélemény rámutatott arra is, hogy a járművezetőnek megvolt a lehetősége a szemből érkező sebességének viszonylagos reális megbecsülésére. A szakértő azt is kifejtette, hogy 90 km/óra sebesség mellett térbelileg nem lett volna elkerülhető az ütközés, és vészfékezés mellett is csak időben valószínűsítette az ütközés elkerülését. Nem hagyható

figyelmen kívül az sem, hogy motorkerékpárral vészfékezni a borulás és megcsúszás lehetősége miatt önmagában is fokozottan balesetveszélyes. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a károkozótól sokkal inkább elvárható a károkozó magatartástól való tartózkodás, mint a károsulttól a kár elhárításához szükséges önmagában is balesetveszélyt hordozó kárelhárító magatartás tanúsítása. Ezért ez utóbbi elmulasztása nem felróható a károsultnak. Az I. rendű felperes oldalán tehát olyan felróható magatartás, amely kármegosztásra adott volna alapot, nem volt megállapítható. Az alperes 100% térítési kötelezettségét az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg.

[12] Az I. rendű felperes jövedelemveszteségét az elsőfokú bíróság helytállóan számította ki és állapította meg a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján. Az nem volt vitatott, hogy az alperes a jövedelemveszteségre teljesített az I. rendű felperesnek, amelyet maga az I. rendű felperes is elszámolás tárgyává tett, ezért az alperesi teljesítést alappal helyezte levonásba az elsőfokú bíróság a marasztalási összeg meghatározásánál. Az elsőfokú ítéletből kitűnően az elsőfokú bíróság 2016. április 1. és 2019. december 31. közötti időszakra mindösszesen 514.297 forintot ítélt meg, az alperesi teljesítés elszámolása mellett, míg az alperesi teljesítés elszámolása nélkül az elsőfokú bíróság által megállapított jövedelemveszteség összege 1.724.189 forint. Az alperes a fellebbezésében 111. sorszám alatt 1.723.189 forint megítélt bruttó jövedelempótló járadékot állított és 2.558.143 forint teljesítést. Az alperes beszámítási kifogása a fentebb kifejtettek miatt nem volt figyelembe vehető, azonban annak nem volt eljárási akadálya, hogy a megítélt időre vonatkozó tényleges teljesítése elszámolásra kerüljön, figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sem volt vitatott a felek között az adott teljesítés elszámolása, továbbá arra, hogy a felperes kérdéses időszakra vonatkozó kárigénye – a teljesítés erejéig – megszűnt. Az alperes a fellebbezését arra is alapította, hogy a teljesítését nettó és nem bruttó összegben vette figyelembe az elsőfokú bíróság. Az 1995. évi CXVII tv. (Szja. tv.) 1. sz. melléklet 6.1.c. pontja tekintettel a jövedelempótló kártérítés adóköteles, amelyből következően az alperest, mint kifizetőt terhelte az szja levonási, befizetési kötelezettség és így az I. rendű felperesnek jövedelemveszteségre ténylegesen kifizetett összeg adótartalom nélküli volt (Szja. tv. 3. § 81. pont és 2017. évi CL. tv. 7. § 31. pont). Az elsőfokú bíróság helytállóan bruttó (adótartalmú) összegeket vett figyelembe a jövedelemveszteség kiszámításánál. A jövedelemveszteség megállapítását követően levonásba helyezte az alperes teljesítését, amely a rendelkezésre álló adatok szerint nettó, azaz adótartalom nélküli összeg volt. Adótartalmú jövedelemveszteségből azonban az adótartalmú alperesi teljesítés helyezhető levonásba. Az alperes nyilatkozata szerint 2016. szeptemberétől havi bruttó 32.442 forint jövedelemveszteséget térített. Az elsőfokú bíróság 2016. áprilistól decemberig havi 40.138 forint teljesítéssel számolt. Az I. rendű felperes fellebbezéssel nem támadta az elsőfokú ítélet e rendelkezését, ezért a fellebbezési korlátokra is tekintettel az elsőfokú bíróság elszámolását ezen időszakra nem érintette a másodfokú bíróság. 2017. január 1-től 2019. december 31-ig a bruttó 32.442 forint alperesi teljesítés elszámolásával azonban a marasztalási összeg módosul, 2017. évre (490.792 forint - /12 x 32.442/ 389.304 forint) 101.488 forint, 2018. évre (485.642 forint - /12 x 32.442/ 389.304) 96.338 forint. Az I. rendű felperes fellebbezéssel nem támadta a jövedelemveszteséget 2019. évtől kezdődően elutasító ítéleti rendelkezést, amelyet így nem érinthetett a másodfokú bíróság. Mindezek miatt a marasztalási összeg $202.087 + 101.488 + 96.338 = 399.913$ forintra módosul.

[13] Az I. rendű felperes nem vagyoni kára jogalapjában nem, csak összecszerűségében volt fellebbezéssel támadott. Az I. rendű felperes baleseti sérüléseit, maradványállapotát a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság. Mindezeket a baleset időpontjában irányadó ár- és értékviszonyok alapján értékelve a másodfokú bíróság az I. rendű nem vagyoni kára felemelésére kellő alapot nem látott. Ugyanakkor figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperes önellátásra képes, és az életvitelét alapvetően a retrográd amnéziája és látáskárosodása határozza meg azzal, hogy a tanult hivatását nem tudja ellátni, a balesetkori ár- és értékviszonyokra tekintettel az ítéltábla 18.000.000 forintnál magasabb összegű nem vagyoni kártérítés megállapítására nem látott kellő indokot. Az alperes 13.000.000 forint teljesítésének elszámolásával ezért a marasztalási összeget 5.000.000 forintra leszállította.

[14] A II. és a III. rendű felperesek hozzátartozóként érvényesítettek nem vagyoni kárigényt, melynek összecszerűségét illetően a bírói gyakorlat mértéktartó.

[15] Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a II. rendű felperes élete is megváltozott a baleset következtében, az I. rendű felperes felépülését segítő sokrétű többlettevékenységet kellett ellátnia. Nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy az I. és a II. rendű felperes elváltak, a II. rendű felperes új párkapcsolatot létesített. A II. rendű felperes e döntéséből következően mindaz a fizikai és pszichés terheltség, amely az I. rendű felperes balesete következtében az I. rendű felperes mellett élve érte, meghatározott ideig tartott.

[16] Tény, hogy a III. rendű felperesnek a baleset miatt alapvetően megváltozott az édesapjával a kapcsolata, amely a III. rendű felperes balesetkori életkorára is figyelemmel már soha nem lehet olyan, mint a baleset hiányában alakulhatott volna. Ugyanakkor azzal, hogy a szülei elváltak és a II. rendű felperes gondozásába került, más lett az élethelyzete is.

[17] Mindezek kiemelésével a II. és III. rendű felperesnél a hozzátartozói nem vagyoni hátrányok kompenzálására a balesetkori ár és értékviszonyra vetítetten az elsőfokú bíróság által meghatározott összeget az ítéltábla leszállította 2-2 millió forintra. Az alperes a III. rendű felperesnek 1.500.000 forintot teljesített, ezért annak – nem vitatott – elszámolása mellett a marasztalási összeg 500.000 forintra módosult.

[18] Az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítélet meghozatalát követően engedélyezett az I. rendű felperesnek az eljárási illeték előlegezésére és viselésére kiterjedő részleges költségmentességet, amely nem terjed ki az eljárásnak az engedélyezés előtti szakaszára (109. sz. végzés). Ebből következően az a tény, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú ítéletet követően engedélyezett részleges költségmentességet, az csak a fellebbezési eljárásra, a fellebbezési illetékre vonatkozóan mentesíti az I. rendű felperest a fellebbezési illeték előlegezése és viselése alól. Az elsőfokú eljárásban felmerült kereseti illeték viseléséről való rendelkezésre nem terjed ki a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 5. § (5) bekezdése értelmében a 109. sorszámú végzéssel engedélyezett részleges költségmentesség. Ezért az I. rendű felperest

a kereseti illeték fizetésre kötelező rendelkezés megalapozott, annak megváltoztatására nem volt alap.

[19] Az elsőfokú bíróság a perköltségről és az állam által előlegezett költségekről, le nem rótt kereseti illetékről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott, egyúttal figyelembe véve az egyes felperesek által érvényesített követelések pertárgyértékének egymáshoz képesti arányát is. A fentebb kifejtetteknek megfelelően módosult pernyertesség pervesztesség aránya miatt az ítéltábla mellőzte az alperes perköltség fizetési kötelezettségét a II. és III. rendű felperesek javára, míg ezt meghaladóan alapvetően arányosnak tartva az elsőfokú bíróság költségviselésről való döntését, azt nem érintette.

[20] A kifejtettek értelmében az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta és a marasztalási összegeket a rendelkező rész szerint leszállította, mellőzte az alperes perköltség fizetési kötelezettségét a II. és III. rendű felperes felé, míg ezt meghaladóan az ítéletet helybenhagyta.

[21] Az I. rendű felperes fellebbezése nem, az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért a másodfokú perköltség viselésről való döntés a Pp. 81. § (1) bekezdésen alapult. A felpereseket ügyvéd, az alperest jogtanácsos képviselte, mellyel kapcsolatban felmerült költséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés szerint a kifejtett ügyvédi/jogtanácsosi tevékenység alapulvételével, figyelemmel arra is, hogy tárgyalás megtartására nem került sor, mérlegeléssel állapította meg a másodfokú bíróság és kötelezte az egyes felpereseket részperköltség megfizetésére.

[22] A költségfeljegyzési jog, az alperes illetékmentessége és az I. rendű felperes fellebbezési eljárásra érvényesülő eljárási illetékre kiterjedő részleges költségmentessége miatt le nem rótt fellebbezési illetékek viseléséről az ítéltábla az 1990. évi XCIII. tv. 73. § (4) bekezdés szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § szerint rendelkezett.

Budapest, 2021. október 21.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár
bíró